

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи
2023-2024 навчальний рік, денна форма здобуття вищої освіти

1.1. Загальна інформація

Назва освітньої програми	227 Фізична терапія, ерготерапія https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/227_fizychna_terapiya_ergoterapiya_0.pdf
Код і назва дисципліни за освітньою програмою	ОК.ЦС40 Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи https://dn.uni-sport.edu.ua/course/view.php?id=938
Семестр навчального року Календарні терміни вивчення	<i>I-II семестр</i> <i>Вересень-травень</i>
Форма підсумкового контролю	Залік
Прізвище, ім'я та по батькові науково-педагогічних працівників, контактна інформація, електронна адреса	Бісмак Олена Василівна, д.фіз.вих., професор, ebismak@gmail.com , https://uni-sport.edu.ua/content/bismak-olena-vasylivna Брушко Вікторія Вадимівна, старший викладач, vicbrushko@gmail.com https://uni-sport.edu.ua/content/brushko-viktoriya-vadymivna Віноградов Максим Максимович, викладач, vinograd.physio@gmail.com

1.2. Кредити ЄКТС, види занять, кількість годин

кількість кредитів ЄКТС	лекції	семінарські	практичні	лабораторні	самостійна робота	загальна кількість годин
8	30		82		128	240

1.3. Оцінювання результатів навчання

Номер і назва теми практичних, семінарських та лабораторних занять	Завдання для самостійної роботи до заняття	Засоби оцінювання під час заняття та кількість балів	Загальна кількість балів за заняття
1-2. Значення біопсихосоціальної моделі здоров'я і МКФ при обстеженні пацієнтів з порушеннями діяльності нервової системи. Визначення основних складових обстеження: анамнез, огляд, тести, шкали, опитувальники, План обстеження пацієнта.	Роль фізичного терапевта в системі охорони здоров'я України. МКФ в системі фізичної терапії неврологічних пацієнтів. Привести приклади порушення діяльності на рівні структури/функції, активності і участі при травмах та захворюваннях НС. Скласти план обстеження при певному (обрати самостійно) захворюванні НС.	Експрес-контроль або Есе або Презентації або Освоєння практичних навичок	4
3. Методики визначення та оцінки рефлексів та їх стан норми/патології. Основні види патологічних рефлексів.	Реалізація довільних рухів. Пірамідна система. Верхній та нижній мотонейрони. Симптоми центрального (спастичного) і периферичного паралічів/парезів. Уявлення про рефлекс і рефлекторну дугу. Патофізіологія виникнення патологічних рефлексів, види патологічних рефлексів.	Експрес-контроль або Освоєння практичних навичок.	4
4. Оцінка активних і пасивних рухів. Оцінка тону м'язів (модифікована шкала спастичності Ашфорта (Modified Ashworth Scale of Muscle Spasticity)): методика проведення, аналіз результатів обстеження. Оцінка сили м'язів (шкала Ловетта). Проби для виявлення скритих парезів: верхня та нижня проби по Менгацціні,	Патологічні зміни функціонального стану м'язів при травмах та захворюваннях НС: спастичність, ригідність, паратонія, гіпотонія. Екстрапірамідна система та синдроми її ураження.	Експрес-контроль або Есе або Освоєння практичних навичок.	4

верхня та нижня проби по Барре, автоматична пронація по Бабинському, ульнарний дефект по Вендеровичу, поза Будди (Панченко), динамічна проба: методика проведення, аналіз результатів обстеження норма/патологія.			
5. Методики визначення та оцінки чутливості та встановлення характеру змін при порушеннях норма/патологія: опитувальник болю DN4 (оцінка нейропатичного компоненту болю).	Клінічна класифікація чутливості. Види чутливих розладів: анестезія, гіпестезія, гіперестезія, гіперпатія, дизестезія. Синестезія, дисоційовані розлади, полістезія, парестезії. Біль і його класифікація	Експрес-контроль або Освоєння практичних навичок.	4
6. Методики обстеження функції II - VI пар черепно-мозкових нервів: гостроти та полів зору; наявності диплопії, геміанопсії тощо. Тести для оцінки зорово-просторового сприйняття.	Анатомо-фізіологічні характеристики всіх пар черепно-мозкових нервів, локалізація їх ядер в головному мозку, функціональна класифікація ядер. Синдроми та симптоми дисфункцій II - VI пар черепно-мозкових нервів. Порушення вищих коркових функцій, їх характеристика.	Експрес-контроль або Есе або Освоєння практичних навичок.	4
7. Обстеження когнітивної функції (MoCA, MMSE): методика проведення, аналіз результатів обстеження.	Порушення вищих коркових функцій, їх характеристика.	Експрес-контроль або Освоєння практичних навичок.	4
8. Види праксису та їх обстеження: методика проведення, аналіз результатів обстеження.	Порушення вищих коркових функцій, їх характеристика. Праксис, види праксису. Патофізіологія виникнення апраксії.	Експрес-контроль або Есе або Освоєння практичних навичок.	4
9-10. Методи оцінки постурального балансу (оцінка балансу в положенні сидячи (Sitting Balance Score), шкала утримання вертикальної пози	Атаксії, види атаксії, комбіновані порушення рівноваги.	Експрес-контроль або Освоєння практичних навичок.	4

<p>(Standing Balance), шкала рівноваги Берга (BERG BALANCE SCALE – BBS)/тест Tinetti, оцінка статичної координації (проба Ромберга): методика проведення, аналіз результатів обстеження.</p>			
<p>11-13. Нормальна хода як критерій оцінки патологічної ходи. Охарактеризувати аспекти нормальної ходи: цикли ходи, фази ходи, діапазон руху, реакцію суглобів та м'язову активність. Спостережливий аналіз ходи за Rancho Los Amigos. Моторний контроль вертикалізації.</p>	<p>Нормальна ходьба, цикл ходи, види фаз, діапазон руху, реакція суглобів та м'язова активність. Патологічна хода та її типи. Функціональні критерії ходи.</p>	<p>Експрес-контроль або Освоєння практичних навичок.</p>	<p>6</p>
<p>14-15. Методи обстеження у відновленні навичок функції стереотипу ходьби: Тест «TUG» з обліком часу, 10-метровий тест ходьби, 6-и хвилинний тест; оцінка динамічної ходьби; тест 4 квадрати: методика проведення, аналіз результатів обстеження.</p>	<p>Нормальна ходьба, цикл ходи, види фаз, діапазон руху, реакція суглобів та м'язова активність. Патологічна хода та її типи. Функціональні критерії ходи.</p>	<p>Експрес-контроль або Освоєння практичних навичок.</p>	<p>4</p>
<p>16-19. Методи обстеження свідомості - Glasgow Coma Scale; відновлення після коми – шкала Coma Recovery Scale – Revised; неврологічного дефіциту – шкала NOS-TBI; рухової сфери – Індекс Мотрісіті; мобільності та рівноваги – шкала Berg Balance Scale/ Community Balance and Mobility Scale/ High---level Mobility Assessment; фізичного навантаження (показники втоми) – шкала Борга, функціональної незалежності – шкала FIM/ Індекс Бартела (BI) і тд: методика</p>	<p>Класифікація ЧМТ. Основні функціональні та рухові порушення при ЧМТ в залежності від виду травматичного ушкодження, їх характеристика.</p>	<p>Експрес-контроль або Освоєння практичних навичок.</p>	<p>4</p>

проведення, аналіз отриманих результатів.			
20-23. Методи обстеження пацієнтів з СМТ – шкала ASIA: методика проведення, аналіз отриманих результатів.	Класифікація СМТ. Основні функціональні та рухові порушення при СМТ в залежності від виду та рівня травматичного ушкодження, їх характеристика.	Експрес-контроль або Освоєння практичних навичок.	6
24-26. Методи обстеження пацієнтів в залежності від періоду МІ: оцінка рівня свідомості - Шкала ком Глазго; оцінка тону м'язів - Modified Ashworth Scale; оцінка сили м'язів – Шкала Ловетта/Motricity Index; оцінка мобільності - Rivermead Motor Assessment/ Індекс мобільності Рівермід Rivermead mobility index; оцінка когнітивної функції – Шкала (МОСА); оцінка рівноваги - Berg Balance Scale; оцінка функції оцінки «синдрому відштовхування» (Clinical Scale for Contraversive Pushing – SCP); оцінка локальних порушень (функція кисті) – Шкала Френчай; оцінка функціональної незалежності - Індекс Бартела (BI)/шкала FIM і тд: методика проведення та аналіз результатів обстеження.	Класифікація ГПМК. Симптоми ураження передньої, середньої, задньої мозкових артерій. Основні функціональні та рухові порушення при ГПМК (II, ГI), їх характеристика. Патолофізіологія виникнення Push / Pull синдромів.	Експрес-контроль або Есе або Презентації або Освоєння практичних навичок.	4
27. Методи обстеження ступеня неврологічного, функціонального та рухового дефіциту: Шкала ступеня інвалідизації Expanded Disability Status Scale, EDSS, Шкала Functional System, FS за J. Kurtzke, батарея тестів FAB (Frontal assessment battery), фізичне навантаження (показники втоми) -	Форми РС. Основні функціональні, сенсорні та рухові порушення при розсіяному склерозі (РС) в залежності від форми захворювання. Основні підходи до застосування методів обстеження тематичних пацієнтів в залежності від стадії захворювання та періоду	Експрес-контроль або Есе або Презентації або Освоєння практичних навичок.	4

шкала Fatigue Descriptive Scale (FDS), Шкала Modified Fatigue Impact Scale: методика проведення та аналіз результатів обстеження.	загострення/ремісії.		
28-29. Методи обстеження постурального контролю та функції стереотипу ходьби: Тест ВВС, Проба Ромберга, Fullerton Advanced Balance Scale, Тест TUG. Ходьба на 7,62 метрів (Т25FWT (оцінка рухомості та функції нижніх кінцівок)), Тест на тандемну ходу, Шкала ходьби з дванадцятьма пунктами для РС: методика проведення та аналіз результатів обстеження.	Форми РС. Основні функціональні, сенсорні та рухові порушення при розсіяному склерозі (РС) в залежності від форми захворювання. Основні підходи до застосування методів обстеження тематичних пацієнтів в залежності від стадії захворювання та періоду загострення/ремісії.	Експрес-контроль або Есе або Освоєння практичних навичок.	4
30. Методи обстеження ступеня моторних і немоторних порушень: Уніфікована рейтингова шкала UPDRS; оцінка мобільності - Шкала M-PAS chair, оцінка якості життя – опитувальник PDQ-39: методика проведення та аналіз результатів обстеження.	Класифікація хвороби Паркінсона. Моторні та немоторні порушення при ХП та їх характеристика. Основні підходи до застосування методів обстеження тематичних пацієнтів в залежності від стадії захворювання та феномену «включення/виключення».	Експрес-контроль або Есе або Освоєння практичних навичок.	4
31-32. Методи обстеження постурального контролю: Тест на усунення опори (Pushand Release Test); Тест п'яти присідань; Тест швидких поворотів (Rapid Turns Test); шкала оцінки збереження рівноваги під час активності– Activities Balance Confidence (ABC); Mini-BESTest/ BESTest; методика проведення та аналіз результатів обстеження.	Патофізіологія виникнення аксіальних рухових порушень при ХП та їх вплив на функціональну мобільність і незалежність пацієнтів.	Експрес-контроль або Освоєння практичних навичок.	4
33. Методи обстеження функції	Патофізіологія виникнення	Експрес-контроль або	4

стереотипу ходьби: Тест Up and Go, Тест 10MW, Тест 6MWD, Тест оцінки DGI/FGA: методика проведення та аналіз результатів обстеження.	аксіальних рухових порушень при ХП та їх вплив на функціональну мобільність і незалежність пацієнтів.	Освоєння практичних навичок.	
34. Методи обстеження больової, тактильної і вібраційної чутливості - шкала NDS (Neuropathy Disability Score), дослідження рефлексів - шкали TSS, NIS: методика проведення та аналіз результатів обстеження.	Класифікація захворювань ПНС. Синдроми ураження окремих спинномозкових нервів та їх характеристика. Множинні ураження корінців нервів та їх характеристика.	Експрес-контроль або Освоєння практичних навичок.	4
35. ММТ, специфічні тести при тунельних синдромах верхньої кінцівки (Тест Фалена, тест Фалена-Тест Варгенберга, Тест Фромена тощо), опитувальники: методика проведення та аналіз результатів обстеження.	Основні симптоми та синдроми, функціональні та рухові порушення при травмах та захворюваннях ПНС верхніх кінцівок, їх характеристика.	Експрес-контроль або Есе або Освоєння практичних навичок.	4
36-37. ММТ, специфічні тести при синдромах нижньої кінцівки, опитувальники: методика проведення та аналіз результатів обстеження	Основні симптоми та синдроми, функціональні та рухові порушення при травмах та захворюваннях ПНС верхніх кінцівок, їх характеристика.	Експрес-контроль. Есе або Освоєння практичних навичок.	4
38. Методи оцінки рівня побутової та соціальної активності: Тест дослідження діяльності руки (Action Research Arm Test): Тест з дев'ятьма лунками та кілочками (NHPT) для оцінки функції верхньої кінцівки; Шкала Activities of Daily Living (ADL) для оцінки повсякденної активності: методика проведення та аналіз результатів обстеження.	Реабілітаційний потенціал пацієнта: побутова та соціальна активність Синкінезії, види синкінезій, характеристика, їх вплив на відновлення рухової функції.	Експрес-контроль або Есе або Освоєння практичних навичок.	4

39-40. Оцінка відновлення пацієнтів неврологічного статусу за шкалою Fugl-Meyer (FMA): методика проведення та аналіз результатів.	Реабілітаційний потенціал пацієнта: побутова та соціальна активність Синкінезії, види синкінезій, характеристика, їх вплив на відновлення рухової функції.	Експрес-контроль або Есе або Освоєння практичних навичок.	4
41. Оцінка відновлення пацієнтів неврологічного статусу за шкалою Chedoke-McMaster Stroke Assessment: методика проведення та аналіз результатів.	Реабілітаційний потенціал пацієнта: побутова та соціальна активність Синкінезії, види синкінезій, характеристика, їх вплив на відновлення рухової функції.	Експрес-контроль або Есе або Освоєння практичних навичок	4
		Усього:	100

1.4. Обладнання, інструментарій, програмне забезпечення, необхідні для викладання навчальної дисципліни

Функціональне ліжко/кушетка, стіл, стілець зі спинкою/візок, стілець без спинки, пересувний стілець, неврологічний молоточок, ватка, булавка, гоніометр, динамометр, міотонометр, дерев'яні предмети різного розміру: кубики -10см, 7,5 см, 5 см, 2,5 см: шар діаметром 7.5 см; камінь діаметром 1 см, м'яч для крикету, дві склянки, велика і маленька трубки, шайба і болт, мрамор, підшипник, дошка, олов'яна кришка, циліндр діаметром 1,2 і довжиною 5 см, прищипка, кілочок довжиною 15 і діаметром 1 см, гребінець, сантиметр (лінійка 50см), допоміжні засоби (одноопорна паличка, чотирьохопорна паличка і т.д), сходи, пояс для страхування, фішки, сантиметр/рулетка, секундомір, бланк оцінки та відповіді

1.5. Заходи з неформальної освіти, що можуть бути застосовані в процесі викладання навчальної дисципліни:

стажування, курси, майстер-класи, тренінги, семінари, що підтверджено відповідним документом (сертифікат, диплом тощо).